

Sosed! kaj vam ni znana ona stara pravljica o dveh popotnih in medvedu? Glejte, ta se zdaj na Magjarih povse izpolnuje.

Kako to?

Inu, šla sta po gozdu — kakor znano — dva tovariša, jeden imenoval se je Andraš, drugi Bismark. „Ako bi zdaj srečala ruskega medveda! — reče Andraš — bi se ga li lotila?“ — „Se ve da! To bi mu dala vetra!“ usti se Bismark. „Pa če bi se medved ravno na-me zagnal, bi me li ti branil ali na cedilu pustil?“ vpraša Andraš. „Prosim, kaj ti ni znana nemška zvestoba?!“ obrezne se nevoljno Bismark.

Andraš na to radostno zaiskri očima ter zažvenklja prav možko svojimi ostrogami. Pa še ni trikrat zazvenčkal, kar nekaj zabuči v grmovju in — ruski medved bil je tu! Ko ga Bismark zagleda — skok — in kakor veverica bil je mahom na boru. Andraš ostane zdolej plah, ko da je iz jasna vanj treščilo. „Kamara —“ hoče klicati, pa ni več časa. Mahom se tedaj vrže po starem sovetu na tla in dela se mrtvega. Medved pride, ga poduha, a ko se mrtvi ne gane, gre svoj pot dalje.

Tedaj se spet oglasi dobri prijatelj z bora: „Povej, kaj ti je medved na uho šepetal?“ — „Da bi se drugič ne zanašal na „prijatelja“, kateri ima za-me na jeziku med, v srcu pa — strup.“

Bežte, bežte, sosedi! tako Magjari o svojem Bismarku ne misle.

Misle, misle, pa tudi vedo zakaj. Leto za letom dela jim Bismark skomine po krasnem vstoku, da bi Turčijo podedovali. No lakomnih Magjarov ni bilo k temu dosta izpodbadati treba i uže so praskali tam po Balkanu vsemi štirimi, kar se je dalo. A zdaj, ko so se tam uže pod kožo zarili ter srečno tja spravili svojo honvedsko visokost — nosatega Ferdinandka Koburžana; ne potrebujejo več drugo, nego jedino še „dobljeno veliko bitvo“ proti Rusom —“

Aha! tu tiči zajec!

Baš tu jim Bismark v odločilnem trenutku frkne na drevo, ter z jedno roko v Petrograd carju poljube pošilja, z drugo pak se Magjarom grozi: Teremtete, kaj imate tam v Bolgariji opraviti? Vi tihotapci, mahom se mi od tam poberte sé svojim Koburčekom!

Lepa hvala! ta jim je pa nadrobil!

Po hom. listih spisal A. D.

Politične stvari.

Iz državnega zbora.

Po dolgem razgovarjanji dognala se je minulo soboto razprava o zakonu za odškodovanje katehetov za podučevanje v veronauku na ljudskih šolah.

Razprava vlekla se je zato, ker v nji so že odmevali glasovi o verski šoli po predlogih, ki pridejo v razpravo po Veliki noči; da se je grdilo, je po vsem naravno, ker veronauk v ljudski šoli — in pa verska šola, — ta

dva vprašanja vezana sta med saboj stvarno, vrh tega pa je ravno sedaj zrak poln tega vprašanja vsled agitacije, katera se izrekoma silovito goni od protiverske strani. — Iz prejšnjih sej omeniti je v tej zadevi obširen in v mnogih ozirih zanimiv govor češkega kanonika Spelina. ki je sicer zasluženega vtisa zgubil en delj zavolj tega, ker je segal pregloboko v vprašanje verskega zaklada Češkega in njegovo zgodovino.

V četrtkovi seji bil je najboljši in skoraj gotovo tudi v obče najboljši govor te razprave poljskega profesorja bogoslovja dr. Chotkovski-a. — Da je ta govornik oestro zadel jedro vprašanja, pokazala je takoj grozovita razserjenost liberalnega prof. dr. Süss-a, ki je prišel skoraj ob vso zavest ter ves ljut grozil, da bode stranka njegova zoper predlog Lichtensteinov delala tako opozicijo, kakoršne še nikdar nihče videl ni.

Poglavitna borba tega zakona vrtila se je krog § 3. načrta, glede katerega je levica trdila, da je zanjo treba $\frac{2}{3}$ glasov. — Predsednik Smolka rekel je, da je vprašanje dvomljivo, ker se da beseda „skrbeti“ za poduk, v veronauku tolmačiti tako, da je treba „podučevati“, ali pa tudi v pomenu „plačevanja za poduk“ in zato je trdil, da bode zahteval za sklep $\frac{2}{3}$ glasov. — Pri teh okolščinah ni ostajalo družega, kakor popolnoma opustiti § 3. kar ima posledico, da postava dobi veljavo v 45 dneh, kakor sploh vse postave, ako ni odločen za veljavnost poseben obrok. — Po odstranjeni tej zapreki, bila je potem v soboto postava sprejeta.

Koncem sobotne seje pa predlaga predsednik dr. Smolka, da naj se v prihodnji torkovi seji razpravlja poročilo imunitetnega odseka zarad izročitve Schönererja v sodnijsko preiskavo — v tajni seji. Tukaj potem razpravljalo se je to formalno vprašanje, jeli bode razprava v tajni ali javni seji, — takoj tajno. Judom nasprotni poslanci Luegger, Schönerer in dr. Pattai, zagovarjali so javnost seje, ker ni vrh poročila ničesar več prikrivati, ako bi se pa čitali zapisniki za katere treba tajnosti, naj se pa samo v ta namen in za ta čas izreče tajna seja. Nemško-avstr. klub je želel tajno sejo in začetkom glasoval je en del za njo, desnica je bila razdeljena in tako je predlog za tajno sejo propadel po precej burni seji. V torek pa bode gotovo hud ropot.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane — Slovenski državni poslanci poslali so koroškim Slovencem za izročenih jim 56 zaupnic oziroma prošenj sledečo z a h v a l o:

„Dragi rojaki!

Slovenskim poslancem v državnem zboru s Koroškega pred nekaj dnevi doposlanih 56 zaupnic s zahvalo koroških Slovencev in prošnjo za daljno bratovsko podporo v pravični borbi za razvoj in postavno prostost slovenske narodnosti, navdajajo nas slovenske poslance z velikim zadoščenjem.

Z nami veseli se te izjave narodne zavesti in odločnosti ves narod slovenski.

Slovenski poslanci izrekoma vidimo v došlih nam zaupnicah nov dokaz, da hoče koroški Slovenec priznavajoč vse pravice svojemu sodeželanu Nemcu prav tako za se zahtevati vse svoje narodne pravice zagotovljene mu v naši ustavi, da hoče neustrašeno odbijati in konečno odstraniti mnogobrojne zapreke, ki se še vedno in vedno stavljajo uresničenju teh zahtev.

Prepričani, da je nemogoč mir in razvoj, nedosegljiva zadovoljnost in sreča dežele, v kateri narod trati svojo moč in ravno tako moč sosednega mu naroda s tem, da ga tlači zanikajoč mu njegove narodne pravice, da je marveč vse to mogoče in dosegljivo samo tam, kjer si sosedni narodi vsakteri prost v svojih pravicah — podajajo bratovsko roko v duševni in gmotni razvoj, stoječi na stališči skupne slovenske vzajemnosti nikdar ne bomo nehali braniti narodnih pravic vseh Slovencev, naj krepkeje pa njih, katerim se, kakor koroškim Slovencem godi, največja krivica.

V svesti smo si, da nas bodo poleg drugega slovenskega razumništva v prvi vrsti krepko in neprestrašeno še dalje podpirali tudi vsi zavedni Slovenci koroški.

Zato pa tudi za trenotek ne dvomimo, da bode že skoraj, gotovo in popolnoma zmagala naša pravična stvar v blagor naš in v povzdigo mogočnosti naše ljubljene avstrijske države.

Prosimo Vas, dragi bratje, katerim so iz ljubih mater nih ust prihajali mili slovenski glasovi, in ki domujete na lepi koroški zemlji, sprejmite vsi naš srčni pozdrav in našo zahvalo.

Na Dunaji, dné 13. marca 1888.

Po naročilu slovenskih državnih poslancev:

Dr. Poklukar m. p.

— O postopanju naučnega ministra Gautsch-a, nasproti zahtevam slovenskih poslancev, poročal je brzojav v zadnji številki „Novic“ besede ministrove prav po uradnih virih tako, kakor jih je odobril minister sam. Poslanec vitez Tonkli, edini slovenski poslanec v budgetnem odseku, — imel je težak posel, vsaj toliko izvabiti murlna iz luknje, da je vsaj nekoliko pokazal svoje roge. — Po vsem nepovoljen bil je odgovor ministrov glede gimnazije Kranjske in lahko se sodi, da ta naučni minister rajši privoli sto družih reči, kakor bi pa preklical brez višje sile ono nesrečno naredbo.

To ravnanje olajšalo mu je pa še prav posebno postopanje barona Schwegel-a v deželnem zboru.

Kakor kasén in v obče malo trden pa je bil odgovor gléde slovenskih paralelk bil je vendar še najboljši del njegovega odgovora, — pravičen nam učni minister bil bi se ve da, ta del zahteve že zdavnej lahko izvršil, ker pri njem ni ničesar več poizvedavati in tudi ni treba ne za sold večjih stroškov.

Ministrov odgovor glede koroških Slovencev zadostoval bi našim zahtevam popolnoma, ako bi ga bil zrekel mož, kateremu bi nam bilo moč zaupati.

Ministru Gautschu nasproti je to drugače. Do sedaj še nimamo mi še prav nikakoršnega povoda, zaupati mu, toraj bode obljuba njegova še le tedaj zadočila vrednost ali pa nevrednost, kader bo izvršena. Pravič pa nismo radovedni na poročilo koroškega deželnega predsednika. Danes že ne dvomimo, kako se bode glasilo to poročilo. — Mislimo toraj, da tudi slovenski državni poslanci ne bodo ravnali drugače, kot držali se prislovice: „Dela govore“

— † C. kr. notar Hofman v Radoljici, sklenil je minuli četrtek večer v najlepši starosti svoje blago življenje, po dolgem plućnem bolehanji. Narod naš zgubi z pokojnim zavednega zastopnika, ki je v vseh krogih, s katerimi je prišel v dotiko, veliko zaupanje užival. Lahka mu bodi zemlja!

— Koze v Ljubljani vendar le pojemajo, število bolnikov kozavih skrčilo se je minuli teden že na približno 50 oseb.

— Slovensko pevsko društvo na Dunaji priredi v nedeljo 25. marca t. l. v dvorani dunajskega glasbenega zavoda (Klemer Musikverinssaal) svoj postni koncert pod vodstvom pevovodje g. A. A. Buchte.

— „Velikonočne pesmi“ zložil in prečast. gosp. Adolfa Harmelu, župniku v Šebreljah, hvaležno poklonil Janez Laharnar, organist na Št. Vidski gori. Cena 40 kr. Založil skladatelj. Naročila sprejema katoliška knjigarna v Ljubljani pa tudi skladatelj sam pod naslovom: „J. Laharnar na Št. Vidski gori, pošta St. Lucija na Goriškem.“ — Ti velikonočni napevi so zloženi na znane besede. Razun zadnjih dveh so vsi drugi zloženi za mešane glasceve, torej razstavno. — To delo mladega skladatelja, ki je v „Cerkvenem Glasbeniku“ uže večkrat prijavil kako dobro pesem, nas je prav prijetno iznenadilo in reči moramo, da je z veliko marljivostjo izvršil svoj namen, podati dobrim cerkvenim pevcem lepe, pravilno zložene in sedanjim cerkvenim terjatvam vseskozi primerne napeve.

Na videz so napevi lahki, vendar jim bodo kos samo v notah izvežbani pevci, ker je vsak glas kolikor toliko samostojen. Točno pevani bodo gotov uspeh imeli. Pohvalno priznanje izreka skladatelju tudi „Cerkveni Glasbenik“, kar ni malenkost. Naj pa nihče ne sodi, da je slog suhoparen nikakor ne! Postop glasov je prijeten lehak, neprisljen in tudi melodičen; zato bodo napevi izvestno priljubili se onim, ki niso samo profane glasbe vajeni. Radovedno smo pregledali pesmi in uverili se, da se je skladatelj učil pri dobrih in večjih strokovnjakih in da si je prilastil glasbena pravila temeljito, katere zdaj vé izkoristiti z najlepšim uspehom. Ne vemo bi li njemn čestitali na njegovi nadarjenosti, pridnosti in vednosti, ali učiteljem, ki so izredni talent spoznali, budili in gojili. Želeti bi bilo, da bi se mladi glasbenik tudi podal na polje posvetne glasbe in nas razveselil s kakimi lepimi mešanimi zbori, katerih Slovencem zelo manjka. — Kar se kaligrafične izpeljave tiče, treba bi bilo pisarju vedeti več praktičnih migljejev, kajti pisanje

s kemično tinto je precej sitno. Dobro delo imej tudi vselej prav lepo zunanje lice!

Od istega skladatelja se dobi tudi slov. maša (za 40 kr.) Kdor vzame obe deli pri skladatelju, dobi ju za 70 kr.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesarica Elizabeta odpeljala se je dne 14. t. m. prišedša z Ogerskega naravnost na Anglesko, z njo peljala se je princesinja Valerija. — Nedeljska uradna „Wiener Zeitung“ naznanja silno pomembno osobno premembo v skupnem ministerstvu. Že dalj časa bolni vojni ministev grof Bylandt-Rheidt, odložil je zaradi bolehnosti, ki mu delovanje dela nemogoče, — svoje ministersko mesto. Cesar, ki je že večkrat vloženo tako prošnjo popred vselej odbil z nasprotno prošnjo, da naj minister ostane na svojem mestu, jo to pot ni mogel zopet odbiti, ker v tem trenutku nevarnost vojske ni videti tako velika in ker onemoglost ministrova od dne do dne postaja večja, tako, da bi moral biti vedno na dopustu, bi toraj delo zastajalo. Zato je sedaj cesar sprejel ostavko Bylandt-ovo, podelil mu veliki križ Štefanovega reda, z jako laskavim pismom, ter za naslednika imenoval poveljnika dunajskega generala baron Bauer. — Ogerski listi, ki pri vsaki priliki ponujajo na odlične mesta trde madjare, ponujali so tudi pri tej priliki tamošnjega brambovskega ministra Feyerwary-ja, pa jim je spodletelo.

Minuli teden je deloma mirovala velika politika zavoljo smrti in pogrebni svečanosti za nemškim cesarjem Viljemom. Pa takoj po pogrebu jelo se je gibanje, katero kaže, da še nevarnost vojske nikakor ni odstranjena.

Sredevropejska mirovna zveza postala je negotova po smrti glavnega zaveznika in zavolj bližnje smrti njegovega naslednika.

Naše razmere z Nemško skalilo je izrekoma nasprotno nam postopanje kneza Bismarka v Bolgarskem vprašanji. Bismarkov pritisk na Turško, da je sijajno izrekla izvoljenega kneza Bolgarskega nepostavnega — ima pomenljive posledice, ker se sedaj vsak iz kakoršnega koli uzroka nezadovoljen Bolgar čuti vpravičenega, ruvati in ščuvati zoper „nepostavnega“ kneza; in čuje se, da pristaši Zankov-a razpošiljajo oni brzoglav Turške po vsi Bolgarski, da se nahajajo popi, ki v cerkvah hujskajo zoper izvoljenega kneza. — Ker je ves tam nastajoč nered gotove nevarnosti za ves Balkanski polotok in za Avstrijo v prvi vrsti, potem je lahko umevno, da so zadnji koraki Bismarkovi pri naših uradnih politikih pouzročili, ne le nezadovoljnost, temveč tudi opravičeno nezaupljivost. Ako Bismark namreč v Bolgarski, katera mu po lastnem izreku ni vredna kosti enega pomorskega granardirja, vendar le stori korak zoper svojega zaveznika: Avstrijo, na ljubo svojemu nasprotniku Rusu,

tedaj je to dokaz, da zaveznika avstrijskega mara samo toliko časa, dokler njega ne mara Ruska; potem pa na stran vrže, ako kaže — celo nepotrebnega mu postalega svojega zaveznika.

To je dokaz, da se moramo zanašati samo na lastno moč in pa na naše naravne zaveznike, katerih interesi ne morejo nasprotovati našim interesom, ali se vsaj dajo poravnati z lepo.

Nemška. — V petek pokopali so umrlega cesarja z veliko slavnostjo v navzočnosti odličnih zastopnikov vseh evropskih držav. Cesar Friderik se ni udeležil pogreba, ker mu tega ni dopustila njegova bolezen in slabo vreme, zdravniki pa so bili gotovo bolj zadovoljni, da je bilo vreme neugodno in da so s tem izgovorom lažje zabranili cesarju udeležbo, katera bi bila tudi pri najlepšem vremenu zdravju njegovemu še bolj nevarna.

V ponedeljek naznanilo se je troje cesarjevih pisanj: prvo nemškemu državnemu zboru, drugo pruskemu deželnemu zboru in tretje nemškim državnim deželam. To pisanje opira se deloma na cesarjev „manifest“, deloma na pisanje do Bismarka, v katerih je cesar izrekel načela svojega vladanja. Ta trojna pisanja pa imajo namen, namestiti za sedaj prisego, katero bi cesar moral osebno priseči, mesto te, pa zavolj boleznim stori samo pismeno obljubo. — V prvem pisanji nahaja se stavek: „po vzgledu svojega nepozabljivega očeta delal bodem vedno na to, da skupno z zaveznicami knezi in prostimi mesti s sodelovanjem državnega zbora v smislu ustave varujem pravico in pravičnost, prostost in red v domovini, branim čast države, ohranim mir na znotraj in na zunaj in gojim blagostanje ljudstva.“

Zavedni smo si dolžnosti, ki jo imamo v smislu člena 54 ustave, ker nam pa sedaj naše zdravje ne dopušča, to dolžnost osebno spolniti, vendar pa čutimo potrebo, takoj označiti naše tako že nedvomljivo stanje k ustavnim redom dežele, zato s tem obetamo že sedaj, da hočemo spolnovati ustavo našega kraljestva trdno in neprelomljivo, in da hočemo v soglasji z njo in postavami vladati. Razun cesarja podpisali so to pisanje vsi ministri.

Državni zbor in deželni zbor odgovorila bodeta na to cesarsko pisanje z adresama, v katerih se bode izražala popolna udanost in zaupanje za cesarja z željo in nado, da bi se mu popolno zdravje povrnilo.

Pisanje do nemških državnih dežel izreka: „odločeni pravice države do teh nemških, po dolgem prestatku z domovino zopet združenimi kraji varovati, zavedamo se svoje naloge, v njih gojiti nemško mišljenje in nemške navade, pravico in pravičnost braniti ter blagostanje in razvoj prebivalcev pospeševati. . . .“

O zdravju cesarja se poroča. V nedeljo imel je cesar, odkar se je vrnil z St. Remo še najugodnejši dan, tudi je zadosti dobro spal. Iz drugih virov pa se poroča: da je zdravje cesarjevo žalibog drugače, kakor se pa poroča v dnevnikih. Odkar se je vrnil z St. Remo, je le malo kedaj zapustil posteljo, v obče, da je tako oslavljen, da se je opustil namen preseliti ga v Wiesbaden,